

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG
elektronikus úton
e-mail: hianyopotlas@mkab.hu

Ügyszám: IV/1229-1/2022.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: IV/ 0 0 6 1 3 - 1 / 2023		
Érkezett: 2023 M Á R C 1 7.		
Érkezés módja		
☐ POSTÁN	☒ @	☐ EGYÉB:
Példány: 1	Melléklet: 0	Kezelőiroda: <i>ju</i>

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott Szender Ügyvédi Iroda [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED] indítványozó jogi képviselőjében benyújtott alkotmányjogi panasszal kapcsolatban a fentebbi ügyszámon szereplő levélre hivatkozással – megszabott határidőn belül – az alábbi

alkotmányjogi panasz-kiegészítést

terjesztem a Tisztelt Alkotmánybíróság elé.

A Tisztelt Alkotmánybíróság fentebb hivatkozott levelével arról tájékoztatott, hogy az előterjesztett alkotmányjogi panaszomat 30 napon belül kiegészíthetem, mivel a beadvány nem tartalmaz kellő alkotmányjogi érvekkel alátámasztott indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével, továbbá a contra legem bírói jogértelmezésre való hivatkozásom okán további speciális feltételek szükségesek az alkotmányellenesség (contra constitutionem) megállapíthatóságához.

Előadom, hogy álláspontom szerint az alkotmányjogi panasz abban a körben is határozott volt, miszerint abban indoklásra került, hogy az ügyben született bírói döntés a felhívott, Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével és az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével miért ellentétes, vagyis az a tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz való jogot mi okból sérti.

Az Alaptörvény-ellenességre vonatkozó indokolást a beadvány 18-tól 27-ig terjedő pontjaiban adtam meg. Ezen részben rögzítésre került az alapügy ismertetését követően, hogy az Alaptörvényben biztosított tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz való jog álláspontom szerint magában foglalja, hogy ha és amennyiben a törvény valakinek lehetőséget biztosít arra, hogy egy közigazgatási határozatot bíróság előtt megtámadjon felülvizsgálati kérelem keretében, akkor ez egyben azt is kell, hogy jelentse, hogy a kérelmét a bíróság érdemben el fogja bíráltni.

Az ügyben eljáró bíróságok azonban az indítványozó felperes keresetét már csak keresetösségi jogának hiánya okán is elutasították, miközben az nem volt vitatott, hogy az indítványozó a közigazgatási hatósági eljárásban ügyfélnek minősült.

Az Alkotmánybíróság a 3295/2019. (XI.18.) AB végzésében megállapította, hogy „a contra legem jogalkalmazás a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmére vezethet. Ennek megállapításának azonban kivételes esetben lehet helye, és a bírói jogértelmezés kirívó – alapjogi relevanciát elérő – hibája csak akkor merülhet fel, ha a következő – egymást erősítő – feltételek együttes fennállása megállapítható. Egyrészt a bíróság a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog mint eljárásjogi jellegű alapjog aspektusát, az indokolási kötelezettséget sértő módon nem indokolja meg, hogy az adott jogkérdésre irányadó, hatályos jogi normákat miért nem alkalmazza. Másrészt, ezzel párhuzamosan, ha a bíróság a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem veszi figyelembe. Harmadrészt, ha a bíróság döntést egy olyan bírósági joggyakorlatra alapítja, amelynek alapjául szolgáló jogi normákat a jogalkotó új jogi szabályozás elfogadásával és hatálybaléptetésével összefüggésben kifejezetten hatályon kívül helyezett {20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [29]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában tehát a contra legem jogértelmezés és jogalkalmazás csak kivételesen alapozza meg az alaptörvény-ellenességet, mégpedig akkor, ha a contra legem jogalkalmazás egyben – a 20/2017. (VII. 18.) AB határozatban foglalt feltételek fennállása esetén – alaptörvény-ellenesnek (contra constitutionem) minősül (lásd: 3280/2017. (XI.2.) AB határozat, Indokolás [38]) [39]-[40].”

A jelen ügyben a Kúria ítéletének 18. és 19. pontjai szerint indokolást adott arra vonatkozóan, hogy az indítványozó keresetindítási joga miért nem jelent álláspontja szerint egyben keresetőségi jogot. Azonban álláspontom szerint ezen indokolás nem alapos, nem elégséges, mivel az önmagával ellentétes megállapításokat tartalmaz. A Kúria indokolása szerint az indítványozónak bár volt keresetindítási, másnéven perindítási joga, de keresetőségi joga mégsem. Ilyen esetek egyértelműen előfordulhatnak, mivel például egy tisztán magánjogi pert felperesként lényegében bárki megindíthat, nem szükséges hozzá külön törvényi felhatalmazás (annak alaposságát a bíróság érdemi döntése során fogja elbírálni, így azt is, hogy valójában volt-e keresetőségi joga a felperesnek). A jelen esetben azonban egy közigazgatási jogvitáról, egy közigazgatási perről volt az alapügyben szó, amely esetben a perindítás lehetőségét külön törvényhely alapozza meg, amely során azt is megállapítja a törvényhely, hogy egyáltalán ki az, aki a per megindítására jogosult. Az alapügyben eljáró bíróságok formális, nem elégséges indokolása miatt tehát a hivatkozott alkotmánybírósági gyakorlat szerinti első feltétel álláspontom szerint adott.

A jelen esetben az Ákr. 114.§ (1) bekezdése biztosítja a közigazgatási per megindítását a hatósági eljárás ügyfelének. Vagyis a törvény már egy szűkítést alkalmaz a jogalanyok között, miszerint, aki nem minősül ügyfélnek a közigazgatási eljárásban, az nem is indíthat ezen jogszabályhely alapján közigazgatási pert a véglegessé vált közigazgatási döntés ellen. Aki pedig ügyfél, az tehát indíthat közigazgatási pert. Ha pedig a jogalkotó úgy rendelkezett, hogy egy személyi kör (az „ügyfelek”) indíthatnak közigazgatási pert, úgy ebből álláspontom szerint egyenesen következik, hogy a perindításra jogosultnak joga keletkezett arra, hogy keresete érdemben elbírálásra is kerüljön, vagyis arra, hogy a perindítási joga ne csupán egy formális, valójában a perbe vitt jogairól döntést nem is hozó eljárást eredményezzen. Az Ákr. 114.§ (1) bekezdéséből, mint az eljárásra egyértelműen alkalmazandó jogi normából a leírtak álláspontom szerint következnek, de ezt az alapügyben eljáró bíróságok figyelembe nem vették, így a hivatkozott alkotmánybírósági gyakorlat szerinti második feltétel is adott álláspontom szerint.

A harmadik feltétel kapcsán pedig arra hivatkozom, hogy a Kúria kifejezett bírósági joggyakorlatra nem hivatkozott, a döntés elvi tartalma kapcsán (ítélet indokolásának 30. pontja) azt rögzítette, hogy az elvi telekalakítási engedély a tulajdoni viszonyokat nem érinti, így – ezt már következtetésként teszem hozzá – az érintett ingatlan tulajdonosa csakis ezen tulajdonjoga alapján nem támadhatja alappal a véglegessé vált hatósági döntést. A Kúria azonban ebben a körben arra nem volt figyelemmel, hogy az indítványozó nem csak azért támadta a hatósági döntést, mert számára az abban foglaltak valamely oknál fogva nem kedvezőek. A indítványozó felperesként ügyféli jogainak teljes kiüresedését állította, mivel az alapeljárásba ügyfélként a hatóság őt be sem vonta. Ha azonban elfogadjuk (ahogyan elfogadta a hatóság és a Kúria), hogy az indítványozó mégiscsak ügyfélnek minősül az ügyben, akkor a logikai láncolatba nem szükséges továbblépnünk: ha ügyfél volt az indítványozó, de ügyféli jogait nem tudta gyakorolni, akkor már alappal támadja a véglegessé vált döntést. A Kúria által vizsgált kérdés nem a bíróságok előtti felülvizsgálati eljárásban, hanem még a hatósági eljárásban lehetett volna vizsgálható.

Álláspontom szerint a jelen esetben a panaszos esetében az alapjogvédelem indokolt, mivel a tisztességes eljáráshoz való jogának védelme az ügyében nem valósult meg az Alaptörvény-ellenes bírói döntések okán.

Álláspontom szerint tehát az Abtv. 52.§ (1) bekezdésében foglalt követelménynek, miszerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia (és ezzel együtt megfelelő indokolást), a beadvány megfelelt. A beadvány ezen felül is megfelelt – a jelen beadványomban is felhívott összegző megállapítások szerint is – az Abtv. 27.§-ában, valamint az 52.§ (1) és (4) bekezdésiben foglaltaknak.

Ezzel együtt a panaszos jogi képviseletében eljárva a Tisztelt Alkotmánybíróság hivatkozott felhívásának eleget kívántam tenni, ennek érdekében terjesztem elő jelen indítvány-kiegészítést.

Jelen beadvánnyal együtt a Tisztelt Alkotmánybíróság részére megküldöm az eredeti indítványom kiegészítését az eredetivel egységes szerkezetben. Az egységes szerkezetű indítványban az eredetihez képest – jelen beadványban foglaltak szerint – a 26-tól 29-ig terjedő pontok szerepelnek újdonságként.

Az előadottak alapján kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a megszabott határidőn belül benyújtott indítvány-kiegészitésemet elfogadni, egyben alkotmányjogi panaszomat befogadni szíveskedjék.

Budapest, 2022. július hó 01. napja

Tisztelettel,

Dr. Szender Zoltán ügyvéd
Szender Ügyvédi Iroda
indítványozó jogi képviseletében

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG
elektronikus úton

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott Szender Ügyvédi Iroda [REDACTED]

[REDACTED] indítványozó [REDACTED]

[REDACTED] 1.sz. alatt csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőjeként eljárva a Fővárosi Törvényszék 111.K.707.178/2020/18. számú, valamint a Kúria Kfv.III.37.718/2021/6. számú ítélete ellen az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Fővárosi Törvényszék 111.K.707.178/2020/18. számú, valamint a Kúria Kfv.III.37.718/2021/6. számú ítéletének Alaptörvény-ellenességét és azokat semmisítse meg, mivel a hivatkozott ítéletek sértik az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését és az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését.

Alaptörvény

„XXIV. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

(...)

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság, tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

I. Eljárásjogi nyilatkozatok

- [1] A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság fentebb hivatkozott ítéletét az indítványozó (felperes) jogi képviselője részére 2022. március 08. napján kézbesítették elektronikus úton, így a 2011. CLI. törvény az Alkotmánybíróságról (a továbbiakban: Abtv.) 30.§ (1) bekezdésében meghatározott hatvan napon belül kerül megküldésre jelen alkotmányjogi panasz, mégpedig az Abtv. 53.§ (2) bekezdése alapján az ügyben első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék útján.

- [2] Abtv.
*„30.§ (1) Az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül (...) lehet írásban benyújtani.
 (...) 53.§ (1) Az (1) bekezdéstől eltérően az alkotmányjogi panasz iránti indítványt – a 26.§ (2) bekezdése szerinti eset kivételével – az ügyben első fokon eljáró bíróságnál kell az Alkotmánybírósághoz címezve benyújtani.”*
- [3] A Tisztelt Alkotmánybíróság hatáskörét az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontjára, valamint az Abtv. 27.§-ára alapítom.
- [4] Alaptörvény
*„24. cikk
 (2) Az Alkotmánybíróság (...) d) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját.”*
- [5] Abtv.
*„27.§ Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés
 a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és
 b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.”*
- [6] Tájékoztatom a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az indítványozó személyes adatai nyilvánosságra hozatalához nem járul hozzá.
- [7] A folyamatban volt perben az indítványozó felperesként vett részt, az ügy érdemében hozott ítéletek az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sértik, a Kúria ítélete ellen nincs helye felülvizsgálatnak, így a panaszos kimerítette rendes, illetve rendkívüli jogorvoslati lehetőségeit az ügyben.

II. Tényállás

- [8] [REDACTED] Önkormányzata (a továbbiakban: engedélyes) 2020. március 9-én telekalakítási (telekfelosztás) engedélyezését kérte a per I. rendű alperesétől, [REDACTED] Kormányhivatalától a [REDACTED] [REDACTED] szám alatti Társasház tulajdonában álló, [REDACTED] helyrajzi számú földrészletre. Az engedélyes az ingatlanügyi hatóság 37216/1/2019. számú záradékkal ellátott vázrajz ábrázolása szerint 77 m2 terület leválasztását tervezi közút céljából, a telekalakítási engedélyre hivatkozása szerint tulajdoni igénye érvényesítéséhez van szüksége. A panaszos a társasház-közösség tagja, azon belül a [REDACTED] helyrajzi számú albetét tulajdonosa, mely épületet úgy hasznosít, hogy abban étterem működik, az étteremnek pedig a közútként tervezett ingatlanrész a parkolója, a gépjárművel érkező vendégek ezen ingatlanrészen keresztül tudnak bemenni az étterembe.

- [9] A perben beszerezett, illetve felperes által csatolt iratok alapján megállapítható, hogy a [REDACTED] albetétek képzik a társasházat. A panszos [REDACTED] elrajzi számú, egyéb helyiség megnevezésű társasházi ingatlannak a kizárólagos 1/1 arányú tulajdonosa a II/3. számú bejegyzés szerint. A társasházat az eredeti tulajdonostársak a 2003. november 03-án kelt alapító okirattal alapították meg. A felperes albetéte itt 3.sz. „R-épületrészként szerepel” a 3. oldal 3. pontja szerint. A 4. oldal 3.1.3. alpontja szerint:
„a 3. számú albetét tulajdonosának kizárólagos használatába kerül a terveken „B” betűjellel jelölt 117,49 nm alapterületű terület, terveken „A” betűjellel jelölt 125,54 nm alapterületű terület, valamint a „H” betűjellel jelölt 39,59 nm alapterületű terület.”
- [10] Ezen tényeket a panaszos a perben becsatolt iratokkal igazolta (így a 2021. március 24-én kelt előkészítő iratához tartozó mellékletekkel, alapító okirattal, tulajdoni lapokkal, térképmásolattal). Összehasonlítva a becsatolt térképmásolatokat az alperesi határozat szerinti változási vázrajzzal látszik, hogy az alperesi határozat a panaszos kizárólagos tulajdonában álló ingatlanhoz, albetéthez tartozó, a társasházi alapító okirat alapján általa kizárólagosan használt területet érinti, ebből kerülhetne elvonásra 77 m².
- [11] A perbeli I.r. alperes a telekalakítási eljárás megindításának tényét a telekalakítással érintett földrészlet tulajdoni lapjára feljegyezte, de az eljárás megindításáról az ügyfeleket külön nem tájékoztatta, így a felperes (panaszost) sem. **A panaszos magáról az eljárásról csakis az I.r. alperes határozatának számára történő kézbesítésekor szerzett tudomást.**
- [12] Az I.r. alperes 2020. június 23-án meghozta a 800207/8/2020. számú határozatát, melyben a kérelmezett telekfelosztást engedélyezte.
- [13] A panszos keresetében az I.r. alperes határozatának és a perbeli II.r. alperes [REDACTED] szakhatósági állásfoglalásának a megsemmisítését kérte. Sérelmezte, hogy a megelőző eljárás megindításáról nem kapott értesítést, holott az I.r. alperes őt ügyfélnek tekintette, hiszen a határozat közvetlenül számára is megküldésre került. Ily módon azonban a panaszos ügyféli jogait sem tudta gyakorolni a határozat meghozatalát megelőzően.
- [14] A Fővárosi Törvényszék hivatkozott ítéletével a felperes keresetét elutasította.
- [15] A bíróság ítéletének indokolásában (10. pont) azt megállapította, hogy a panaszos az eljárási szabályszegés körében helyesen hivatkozott arra, hogy a bírósági gyakorlat szerint az ügyféli részvételt biztosító garanciális szabályok megsértése az ügy érdemi elbírálására is lényeges kihatással bíró szabályszegésnek minősül. Az ítélet indoklása szerint azonban ehhez a jelen ügyben kettő együttes feltétel lett volna szükséges. Az első, hogy legyen olyan speciális jogszabály, amely a telekalakítási engedélyezési eljárásban az eljárás megindításáról való értesítést kifejezetten előírja. A második pedig, hogy a felperes ügyfélnek minősüljön az adott ügyben. Az elsőfokú bíróság egyik feltételt sem látta megállapíthatónak, ezért a kereset elutasításának indoka kettős volt.

- [16] A panaszos a jogerős ítélet ellen felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyet a Kúria befogadott és érdemben elbírált. A Kúria ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A Kúria ítéletének elvi tartalma (ítélet 30. pontja) szerint:
„Az elvi telekalakítási engedély a tulajdoni viszonyokat nem érinti, azt vizsgálja a hatóság, hogy a kérelemben foglaltak szerint a műszaki feltételek fennállnak-e és az építési szabályok a telekalakítást lehetővé teszik-e.”
- [17] Az indítványozó panaszos a Kúria előtt folyamatban volt felülvizsgálati eljárás befejezését követően további rendes, rendkívüli jogorvoslati lehetőséggel nem rendelkezik, a kúriai ítélet ellen felülvizsgálatnak helye nincs. Az indítványozó, mint felperes vett részt a peres eljárásban, így közvetlen érintettsége az ügyben fennáll.

III. Alaptörvény-ellenesség

- [18] A Kúria ítéletének indokolása szerint abban kellett döntenie, hogy jogszerű-e azon elsőbírói álláspont, mely szerint a panaszosnak a felülvizsgálni kért közigazgatási határozattal összefüggésben nem áll fenn keresetőségi joga.
- [19] Ezen kérdést vizsgálva a Kúria is megerősítette ítéletének 15. pontjában, hogy a panaszos a megelőző hatósági eljárásban ügyfél volt.
- [20] Ezt követően azonban a Kúria korábbi döntéseire is hivatkozva azt rögzítette elvi éllal, hogy az ügyféli jogállás nem jelenti automatikusan a kereset érdemi elbírálásának a lehetőségét is. A Kúria álláspontjának tételmondata szerint (ítélet 19. pontja):
„A Kúria megítélése szerint a fentiekre figyelemmel a felperes perindítási, másnéven keresetindítási joga nem jelenti feltétlenül azt, hogy egyben keresetőségi joggal rendelkezik, mert annak feltétele az adott jogsértéshez kapcsolódó közvetlen jogi érintettség, amelyet neki kellett igazolnia.”
- [21] Ezen érvelés álláspontom szerint azt jelenti, illetve jelentené, hogy ha és amennyiben valamely fél az adott ügyben ügyfélnek minősült, az egyben keresetindítási joggal is felruházta, de ez nem jelent egyben keresetőségi jogot is. Tehát bár rendelkezhet egy fél keresetindítási joggal (bírószághoz fordulhat pl. a közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt), de a keresetét mégsem lehet érdemben elbírálni (kúriai ítélet indokolásának 18. pontja értelmében), mivel nem feltétlenül rendelkezik keresetőségi joggal is.
- [22] Álláspontom szerint az előző bekezdésben foglalt kúriai álláspont téves, és Alaptörvény-ellene jogértelmezést valósít meg.
- [23] A 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról (Ákr.) ügyfél definíciója szerint:
10. § [Az ügyfél]
(1) *Ügyfél az a természetes vagy jogi személy, egyéb szervezet, akinek (amelynek) jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti, akire (amelyre) nézve a hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz, vagy akit (amelyet) hatósági ellenőrzés alá vontak.*

- [24] Ezen fogalom meghatározás, valamint azon a jelen ügyben a Kúria által sem vitatott tény (kúriai ítélet 15. pontja) szerint a panaszos jogát vagy jogos érdekét a folyamatban volt hatósági ügy közvetlenül érintette. Ha pedig közvetlenül érintette a panaszos jogát vagy jogos érdekét maga a hatósági ügy, úgy álláspontom szerint elvi élel kimondható, hogy az ügy érdemi lezárását megtestesítő határozatban foglaltakkal kapcsolatos közvetlen jogi érintettsége is fennáll.
- [25] Egyébiránt álláspontom szerint a józan ész követelményével (Alaptörvény 28. cikk) is szembe menne azon jogértelmezés miszerint bár keresetindítási joga van egy félnek (vagyis a törvény biztosítja számára, hogy bírósági eljárást kezdeményezzen), de mindeközben a keresetének érdemi elbírálására mégsem tarthat igényt (merthogy nem „szükségszerűen” rendelkezik keresetőségi joggal is).
- [26] *Az Alkotmánybíróság a 3295/2019. (XI.18.) AB végzésében megállapította, hogy „a contra legem jogalkalmazás a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmére vezethet. Ennek megállapításának azonban kivételes esetben lehet helye, és a bírói jogértelmezés kirívó – alapjogi relevanciát elérő – hibája csak akkor merülhet fel, ha a következő – egymást erősítő – feltételek együttes fennállása megállapítható. Egyrészt a bíróság a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog mint eljárásjogi jellegű alapjog aspektusát, az indokolási kötelezettséget sértő módon nem indokolja meg, hogy az adott jogkérdésre irányadó, hatályos jogi normákat miért nem alkalmazza. Másrészt, ezzel párhuzamosan, ha a bíróság a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem veszi figyelembe. Harmadrészt, ha a bíróság döntést egy olyan bírósági joggyakorlatra alapítja, amelynek alapjául szolgáló jogi normákat a jogalkotó új jogi szabályozás elfogadásával és hatálybaléptetésével összefüggésben kifejezetten hatályon kívül helyezett {20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [29]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában tehát a contra legem jogértelmezés és jogalkalmazás csak kivételesen alapozza meg az alaptörvény-ellenességet, mégpedig akkor, ha a contra legem jogalkalmazás egyben – a 20/2017. (VII. 18.) AB határozatban foglalt feltételek fennállása esetén – alaptörvény-ellenesnek (contra constitutionem) minősül (lásd: 3280/2017. (XI.2.) AB határozat, Indokolás [38]) [39]-[40].”*
- [27] A jelen ügyben a Kúria ítéletének 18. és 19. pontjai szerint indokolást adott arra vonatkozóan, hogy az indítványozó keresetindítási joga miért nem jelent álláspontja szerint egyben keresetőségi jogot. Azonban álláspontom szerint ezen indokolás nem alapos, nem elégséges, mivel az önmagával ellentétes megállapításokat tartalmaz. A Kúria indokolása szerint az indítványozónak bár volt keresetindítási, másnéven perindítási joga, de keresetőségi joga mégsem. Ilyen esetek egyértelműen előfordulhatnak, mivel például egy tisztán magánjogi pert felperesként lényegében bárki megindíthat, nem szükséges hozzá külön törvényi felhatalmazás (annak alaposságát a bíróság érdemi döntése során fogja elbírálni, így azt is, hogy valójában volt-e keresetőségi joga a felperesnek). A jelen esetben azonban egy közigazgatási jogvitáról, egy közigazgatási perről volt az alapügyben szó, amely esetben a perindítás lehetőségét külön törvényhely alapozza meg, amely során azt is megállapítja a törvényhely, hogy egyáltalán ki az, aki a per megindítására jogosult. Az alapügyben

eljárás bíróságok formális, nem elégséges indokolása miatt tehát a hivatkozott alkotmánybírósági gyakorlat szerinti első feltétel álláspontom szerint adott.

- [28] A jelen esetben az Ákr. 114.§ (1) bekezdése biztosítja a közigazgatási per megindítását a hatósági eljárás ügyfelének. Vagyis a törvény már egy szűkítést alkalmaz a jogalanyok között, miszerint, aki nem minősül ügyfélnek a közigazgatási eljárásban, az nem is indíthat ezen jogszabályhely alapján közigazgatási pert a véglegessé vált közigazgatási döntés ellen. Aki pedig ügyfél, az tehát indíthat közigazgatási pert. Ha pedig a jogalkotó úgy rendelkezett, hogy egy személyi kör (az „ügyfelek”) indíthatnak közigazgatási pert, úgy ebből álláspontom szerint egyenesen következik, hogy a perindításra jogosultnak joga keletkezett arra, hogy keresete érdemben elbírálásra is kerüljön, vagyis arra, hogy a perindítási joga ne csupán egy formális, valójában a perbe vitt jogairól döntést nem is hozó eljárást eredményezzen. Az Ákr. 114.§ (1) bekezdéséből, mint az eljárásra egyértelműen alkalmazandó jogi normából a leírtak álláspontom szerint következnek, de ezt az alapügyben eljárás bíróságok figyelembe nem vették, így a hivatkozott alkotmánybírósági gyakorlat szerinti második feltétel is adott álláspontom szerint.
- [29] A harmadik feltétel kapcsán pedig arra hivatkozom, hogy a Kúria kifejezett bírósági joggyakorlatra nem hivatkozott, a döntés elvi tartalma kapcsán (ítélet indokolásának 30. pontja) azt rögzítette, hogy az elvi telekalakítási engedély a tulajdoni viszonyokat nem érinti, így – ezt már következtetésként teszem hozzá – az érintett ingatlan tulajdonosa csakis ezen tulajdonjoga alapján nem támadhatja alappal a véglegessé vált hatósági döntést. A Kúria azonban ebben a körben arra nem volt figyelemmel, hogy az indítványozó nem csak azért támadta a hatósági döntést, mert számára az abban foglaltak valamely oknál fogva nem kedvezőek. A indítványozó felperesként ügyféli jogainak teljes kiüresedését állította, mivel az alapeljárásba ügyfélként a hatóság őt be sem vonta. Ha azonban elfogadjuk (ahogyan elfogadta a hatóság és a Kúria), hogy az indítványozó mégiscsak ügyfélnek minősül az ügyben, akkor a logikai láncolatba nem szükséges továbblépnünk: ha ügyfél volt az indítványozó, de ügyféli jogait nem tudta gyakorolni, akkor már alappal támadja a véglegessé vált döntést. A Kúria által vizsgált kérdés nem a bíróságok előtti felülvizsgálati eljárásban, hanem még a hatósági eljárásban lehetett volna vizsgálható.
- [30] Ügyféli jogainak sérelmét a panaszos az alapeljárásban részletesen kifejtette, ezen a helyen annyit rögzíték, hogy egységes a bírói gyakorlat abban, hogy az ügyfél elsőfokú eljárásban való részvételét (jelen esetben az egész hatósági eljárásban való részvételét) garantáló szabályok teljes figyelmen kívül hagyása, valamely ügyfél jogainak közvetlen érintettsége folytán az ügy érdemére kiható eljárási szabály megsértésének minősül. A közigazgatási eljárás garanciális szabályainak a figyelmen kívül hagyása (megsértése) az ügy érdemére kiható jogszabálysértést eredményez, akkor is, ha egyébként a garanciális szabályok betartásával is ugyanazon közigazgatási döntést hozná meg a hatóság. Az I.r. alperes a felperest megillető alapvető ügyféli jogosultságok csaknem teljes körének gyakorlásától zárta el a felperest (egyedül a bírósági felülvizsgálathoz, mint jogorvoslathoz való jogát gyakorolhatja), a jogszabálysértés következtében sérültek a tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülését biztosító, garanciális törvényi rendelkezések is. Mindezek alapján az a kérdés, hogy a panaszosnak az I.r. alperesi határozat meghozatalát megelőző eljárásból való kizárását, ügyféli jogai gyakorlásától

való teljes megfosztását eredményező eljárási szabálysértés a hatóság által elbírált ügy érdemére kihatott-e, és milyen mértékben, további vizsgálatot már nem igényel.

[31] Mivel azonban a panaszosnak ügyféli minőségének elismerése mellett sem voltak biztosítottak ügyféli jogai a hatósági eljárásban, ezért az Alaptörvényben garantált tisztességes hatósági eljáráshoz való joga is sérült. Mivel pedig ezen jogsérelmet az ügyben eljáró bíróságok nem vették figyelembe (a panaszos keresetösségi jogának el nem ismerése okán), ezért a bírósági eljárás során pedig a panaszos tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérült.

[32] Az előadottak alapján a sérelmezett bírósági döntések Alaptörvény-ellenessége megállapítható, ezért kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy indítványomat befogadni, és kifejezett kérelmemnek megfelelően a bírósági döntéseket megsemmisíteni szíveskedjék.

Budapest, 2022. július hó 01. napja

Tisztelettel,

Dr. Szender Zoltán ügy
Szender Ügyvédi Iroda
indítványozó jogi képviselőként

Mellékletek (eredeti indítványhoz csatolva):

1.sz. alatt kifejezetten az Alkotmánybíróság előtti eljárásra is vonatkozó meghatalmazás

2.sz. alatt Fővárosi Törvényszék 111.K.707.178/2020/18. számon meghozott, 2021. május 11-én kelt ítélete

3.sz. alatt a Kúria Kfv.III.37.718/2021/6. számon meghozott, 2022. február 23-án kelt ítélete